

Anonymizované znenie

Preklad

C-73/20 – 1

Vec C-73/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

13. február 2020

Vnútroštátny súd:

Bundesgerichtshof

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

23. január 2020

Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku „Revision“:

ZM ako konkurzný správca Oeltrans Befrachtungsgesellschaft mbH

Odporca v konaní o opravnom prostriedku „Revision“:

E. A. Frerichs

BUNDESGERICHTSHOF (Spolkový súdny dvor, Nemecko)

UZNESENIE

[*omissis*]

vyhlásené dňa:

23. január 2020

[*omissis*]

vo veci

advokáta ZM ako správcu v konkurznom konaní o majetok Oeltrans
Befrachtungsgesellschaft mbH, [*omissis*] Hamburg,

žalobca a navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku „Revision“,

[*omissis*]

proti

E. A. Frerichs, [*omissis*], Holandsko,

žalovanému a odporcovi v konaní o opravnom prostriedku „Revision“,

[*omissis*]

IX. občianskoprávny senát Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) na ústnom
pojednávaní 23. januára 2020 [*omissis*]

rozhodol

I. Konanie sa prerušuje.

II. Súdnemu dvoru Európskej únie sa podľa článku 267 ods. 1 písm. b) a ods. 3
Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) na výklad práva
Spoločenstva predkladá nasledujúca otázka:

Má sa článok 13 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000
o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191)
a článok 12 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES)
č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím
I) (Ú. v. EÚ L 177, s. 6) vykladať v tom zmysle, že rozhodné právo pre
zmluvu podľa posledného uvedeného nariadenia je rozhodujúce aj pre
platbu, ktorú vykonáva tretia osoba v rámci splnenia zmluvnej platobnej
povinností jednej zo zmluvných strán?

Odôvodnenie:

I.

- 1 Žalobca je od 25. marca 2016 správcom v konkurznom konaní týkajúceho sa majetku spoločnosti Oeltrans Befrachtungsgesellschaft mbH (ďalej len „dlžníčka“) so sídlom v Nemecku, ktoré sa začalo 29. apríla 2011 na Amtsgericht Hamburg (Okresný súd Hamburg, Nemecko). Dlžníčka bola súčasťou skupiny Oeltrans, do ktorej patrila aj Tankfracht GmbH, ktorá má rovnako sídlo v Nemecku. Tankfracht GmbH a žalovaný, ktorý je usadený v Holandsku, medzi sebou uzavreli zmluvu o vnútrozemskej lodnej doprave, na základe ktorej Tankfracht GmbH žalovanému dlžila odmenu vo výške 8.259,30 eur. Podľa tvrdenia žalovaného mal uvedený žalovaný pre Tankfracht GmbH lodnou prepravou uskutočniť prevoz z holandského prístavu nakládky do prístavu vykládky, ktorý sa nachádza v Nemecku. Podľa tvrdenia žalobcu šlo o zmluvu o nájme dopravného prostriedku určeného na vnútrozemskú lodnú dopravu. Dňa 9. novembra 2010 dlžníčka žalovanému zaplatila „na príkaz Tankfracht“ dlžnú sumu.
- 2 Písomným vyhlásením, ktoré bolo súdu doručené 21. decembra 2014, podal pôvodný, neskôr zosnulý konkurzný správca žalobu o spätné vrátenie sumy vo výške 8.259,30 eur spolu s úrokmi na základe napadnutia konania dlžníka ako neplatného s cieľom ukrátiť veriteľov. [procesnoprávne úvahy] [omissis] [omissis] Z dôvodov priťahov spôsobených súdom bola žaloba žalovanému do Holandska doručená až v decembri 2016
- 3 Landgericht (krajinský súd, Nemecko) žalovaného na základe nemeckého práva zaviazal podľa návrhu. Odvolací súd – rovnako na základe nemeckého práva – zmenil rozhodnutie Landgericht (krajinský súd) a žalobu na základe námietky o premlčaní, ktorú podal žalovaný, zamietol. Žalobca sa svojím opravným prostriedkom „Revision“, ktorý bol dovolený odvolacím súdom, domáha obnovenia rozsudku Landgericht (krajinský súd).

II.

- 4 Úspech opravného prostriedku „Revision“ závisí od výkladu článku 13 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (ďalej len „nariadenie o konkurznom konaní“) a článku 12 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (ďalej len „nariadenie Rím I“). Sporné je, či rozhodné právo pre zmluvu podľa posledného uvedeného nariadenia je rozhodujúce aj pre platbu, ktorú vykonáva tretia osoba v rámci splnenia zmluvnej platobnej povinnosti jednej zmluvnej strany. Pred rozhodnutím o opravnom prostriedku žalobcu treba preto prerušiť konanie a podľa článku 267 ods. 1 písm. b) a ods. 3 ZFEÚ získať rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie v prejudiciálnom konaní.
- 5 1. V zásade podľa článku 4 ods. 1 tu uplatniteľného nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní platí, že konkurzné konania a

ich účinky sa riadia právom štátu, na území ktorého sa konanie začne (*lex fori concursus*). Podľa článku 4 ods. 2 písm. m) nariadenia o konkurznom konaní v starom znení stanoví právo štátu, v ktorom sa konanie začne, najmä pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti a nevymáhateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú všetkých veriteľov. Podľa toho sa v tomto prípade, keďže konkurzné konanie o majetku dlžníčky začalo v Nemecku, odporovateľnosť v zásade posúdi podľa nemeckého práva.

- 6 2. Podľa nemeckého konkurzného práva je zaplatenie dlžníčky žalovanému odporovateľné podľa § 143 ods. 1 a § 134 ods. 1 InsO (Insolvenzordnung, Konkurzný poriadok). Zaplatenie záväzku za Tankfracht GmbH bolo plnením dlžníčky bez odplaty, keďže Tankfracht GmbH bola platobne neschopná a voči nej smerujúca pohľadávka žalovaného bola preto z ekonomického hľadiska bezcenná; žalovaný preto splnením svojej pohľadávky z ekonomického hľadiska nič nestratil, čo by sa mohlo považovať za protiplnenie za platbu ([*omissis*]). Podľa názoru Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) nie je nárok ani premlčaný – na rozdiel od názoru odvolacieho súdu. [ustanovenia k premlčaniu] [*omissis*]
- 7 3. Podľa toho by sa žalobe malo vyhovieť. Žalovaný sa však odvoláva na článok 13 nariadenia o konkurznom konaní v starom znení. Podľa tohto ustanovenia, ktoré bolo bez hmotnoprávej zmeny prebraté ako článok 16 do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 (nariadenie o konkurznom konaní v novom znení), sa článok 4 ods. 2 písm. m) neuplatňuje v prípade, že osoba, ktorá mala úžitok z úkonu, ktorý poškodil všetkých veriteľov, dokáže, že uvedený úkon podlieha právu iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom sa konanie začalo, a že toto právo neposkytuje žiadne prostriedky na odporovanie tohto úkonu v danom prípade. Žalovaný si myslí, že napadnutá platba sa má posúdiť podľa holandského práva, a predložil dôkaz o tom, že platba nie je podľa tohto práva žiadnym spôsobom odporovateľná.
- 8 a) To, či táto podmienka článku 13 nariadenia o konkurznom konaní v starom znení je daná, závisí podľa názoru Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) od odpovede na prejudiciálnu otázku. Konanie v zmysle tohto ustanovenia, z ktorého mal žalovaný úžitok v neprospech veriteľa, je platba dlžníčky žalovanému. To, ktoré právo je relevantné (*lex causae*, rozhodné právo) sa riadi podľa nemeckého medzinárodného súkromného práva. To platí bez ohľadu na to, či sa rozhodné právo zisťuje podľa kolíznych ustanovení štátu, v ktorom sa konanie začalo (*lex fori concursus*) alebo podľa kolízneho práva štátu súdu, ktorý vo veci začal konanie ako prvý (*lex fori*) ([*omissis*]). V oboch prípadoch v spore relevantné právo pre platbu určuje nemecké kolízne právo.
- 9 Ktorému právu podliehajú zmluvné záväzkové vzťahy, ktoré majú spojenie k právu rôznych štátov, prednostne upravuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky, ako aj priamo v Nemecku platné právo Európskeho spoločenstva. Podľa ustanovení nariadenia

podlieha zmluva medzi Tankfracht GmbH a žalovaným holandskému právu. Ak podľa tvrdenia žalovaného ide o zmluvu o preprave, vyplýva to z článku 5 ods. 1 nariadenia Rím I, keďže žalovaný má svoj obvyklý pobyt v Holandsku a tam sa nachádza aj miesto prijatia. Ak ide, ako to tvrdí žalobca, podľa názvu zmluvy o nájme dopravného prostriedku (pozri v tejto súvislosti rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 6. októbra 2009 – C-133/08, EuZW 2009, 822), o nájomnú zmluvu, z článku 4 ods. 2 nariadenia Rím I vyplýva uplatnenie holandského práva.

- 10 Sporné je to, či v dôsledku toho holandskému právu podlieha aj platba konkurznej dlžníčky v zmysle článku 13 nariadenia o konkurznom konaní v starom znení. Pre vzťah medzi zmluvnými stranami je v odborných kruhoch v súvislosti s článkom 13 nariadenia o konkurznom konaní v starom znení a s článkom 16 nariadenia o konkurznom konaní v novom znení sporné, či rozhodné právo pre plnenie zmluvného záväzku má nadviazať na zmluvu alebo osobitne na úkon plnenia; podľa názoru, ktorý v súčasnosti prevláda, je spravidla relevantné rozhodné právo pre zmluvu ([*omissis*]). Ani kolízne normy nariadenia Rím I nie sú v tejto súvislosti jednotné. Podľa článku 12 ods. 1 písm. b) nariadenia Rím I sa rozhodným právom pre zmluvu spravuje najmä plnenie zmluvných záväzkov. Existuje však aj názor, že napriek úprave v článku 12 ods. 1 písm. b) nariadenia Rím I nie je pre účinnosť odovzdania, ktoré slúži plneniu, rozhodné právo pre zmluvu, ale právo príslušné pre úkon ([*omissis*]). Pojem plnenie v článku 12 ods. 1 písm. b) nariadenia Rím I sa naopak vzťahuje na celok podmienok, za ktorých sa má poskytnúť plnenie, ktoré je charakteristické pre jednotlivé záväzky ([*omissis*]).
- 11 Ak nie je pohľadávka veriteľa splnená druhou zmluvnou stranou, ale ako v predmetnom prípade treťou osobou, otázka uplatniteľnosti rozhodného práva pre zmluvu vzniká tým skôr. Zmluvný vzťah medzi treťou osobou, ktorá plnila, a príjemcom platby neexistuje. Na druhej strane platba slúži plneniu zmluvnej pohľadávky veriteľa. Jeho zmluva s jeho dlžníkom tvorí právny dôvod, prečo si smie ponechať prijatú platbu. Podľa nemeckého práva nesmie odmietnuť plnenie tretej osoby, pokiaľ tomu jeho zmluvný partner neodporuje (§ 267 ods. 2 BGB). Ak tretej osobe záleží práve na tom, aby plnil záväzok dlžníka, nebude jeho plnenie zrovnoprávené daru, ktorý je nezávislý od splatenej pohľadávky ([*omissis*]). V prospech relevantnosti rozhodného práva pre zmluvu by v takomto prípade mohlo hovoriť aj to, že mimozmluvné záväzky z bezdôvodného obohatenia, ktoré nadväzujú na právny vzťah medzi stranami, ktorý vykazuje úzke spojenie s bezdôvodným obohatením, podľa článku 10 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II) sa spravuje tým istým právnym poriadkom ako uvedený vzťah. Existuje názor, že to platí aj pre plnenia treťou osobou ([*omissis*]).
- 12 b) Ak by odpoveď na prejudiciálnu otázku bola kladná a pre platbu dlžníčky by bolo relevantné holandské právo, rozhodnutie sporu podľa článku 13 nariadenia o konkurznom konaní v starom znení závisí od toho, či žalovaný môže

dokázať, že platba nie podľa tohto práva žiadnym spôsobom odporovateľná. To žalovaný uviedol a podal o tom dôkazy.

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT